

Bioloģiski vērtīgi zālāji

ir regulāras pļaušanas un ganīšanas gaitā veidojušies zālāji un retmeži, kuru sugu sastāvs nav veidots īpaši sējot vai piesējot.

Pieder zālāji, kuru apsaimniekošana pārtraukta

Pieder sētie zālāji un kultivētās ganības, kurās ieviesušās neielabotu pļavu indikatorsugas

Jaunu bioloģiski vērtīgu zālāju noteikšana

Ivars Kabucis

Kā pazīt bioloģiski vērtīgos zālājus?

Atbilstību bioloģiski vērtīga zālāja statusam nosaka pēc LDF izstrādātas metodikas.

Apsekojot dabā analizē

- zelmeņa sugu sastāvu
- zelmeņa telpisko struktūru
- apsaimniekošanas un veidošanās vēsturi

Zālāju izvērtē, analizējot, gan telpisko struktūru, gan sugu sastāvu: galvenā nozīme **indicatorsugām**

Bioloģiski vērtīgie zālāji

- Sugu sastāvs

- nav izteiktas dominējošas sugas

nedominē kultivētās graudzāles (kamolzāle, timotiņš, pļavas auzene)

nedominē kultivētie tauriņzieži (pļavas āboliņš, bastarda āboliņš, baltais āboliņš, sējas lupīna)

aizaugšanas gaitā var dominēt kāda graudzāļu (parastā ciņusmilga, pļavas pļavauzīte, plūksnainā īskāje, slotiņu ciesa), grīšļu (ciņu grīslis) vai pļavas platlapju suga (parastā vīgrieze)

ziedēšanas laikā var šķietami dominēt kāda krāšņi ziedoša suga (kodīgā gundega, pļavas spulgnaglens, baltā madara)

Bioloģiski vērtīgie zālāji

- Sugu sastāvs
  - dažādu sistemātisko grupu sastopamība visos augu sabiedrības stāvos
    - vairākas graudzāļu un grīšļu sugas
    - pļavas platlapju dažādība (ne tikai 1 tauriņziežu suga)
  - neielabotu pļavu indikatorsugas
    - vismaz 5 sugas vai
    - 3 – 4 sugas lielā skaitā

Bioloģiski vērtīgie zālāji

- Struktūra
  - saslēgts augājs – labi izveidojusies velēna
  - labi izteikts augāja stāvojums
  - izveidots sūnu un ķērpju stāvs
  - vienmērīgs augu izvietojums
  - mozaīka ganīšanas un dažādu mitruma apstākļu dēļ

Bioloģiski vērtīgie zālāji

- apsaimniekošanas un veidošanās vēsture
  - platība nav bijusi arta
  - nav ielabota
  - atmatā vairāk par ~10 gadiem
  - sētais zālājs ierīkots pirms vairāk kā ~10 gadiem

LDF un zālāji

Zālāju izpētes un kartēšanas projekti (metodika, datu bāze)

- Pļavu inventarizācija Jēkabpils rajonā 1995.
- Pļavu inventarizācija Gaujas nacionālajā parkā 1997.
- Pļavu inventarizācija Abavas senlejā 1998.
- **PĻAVU INVENTARIZĀCIJA LATVIJĀ 2000. – 2002.**
- LATVIJAS DABAS FONDS SADARBĪBĀ AR NĪDERLANDES KARALISKO DABAS AIZSARDZĪBAS BIEDRĪBU
- UZRAUDZĪJA LATVIJAS REPUBLIKAS VIDES AIZSARDZĪBAS UN REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA
- **FINANSĒJA NĪDERLANDES VALDĪBA**

Jaunu bioloģiski vērtīgo zālāju noteikšana

ZM ministrijas pasūtījums LAP Agrovides pasākuma “Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālājos” mērķteritoriju papildināšanai

* apseko zemes īpašnieku pieteiktos zālājus;

* saņemti 2642 pieteikumi par 23 038,98 ha apsekošanu

Jaunu bioloģiski vērtīgo zālāju noteikšana

Inventarizācijas gaitā

- apseko zemes īpašnieku norādītos lauku blokus;
- novērtē zālāju botānisko sastāvu, galvenokārt indikatorsugu sastopamību;
- nepieciešamības gadījumā izvērtē piemērotību noteiktām pļavu putnu sugām;